

Γίνομαι πλούσιος. Καὶ μετβ. καθιστῶ τινα πλούσιον: Ἡ δουλειὰ τοὺς ἀρχοντυνέσκει ὅλους τοὺς. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀρχοντένω.

ἀρχοντυνίσκω ἀμάρι. ἀρχοντυνίσκω Κύπρ.

Τὸ μεσν. ἀρχοντυνίσκω, ὃ ἐκ τοῦ ἀρχοντύνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίσκω, ὡς καὶ κοντυνίσκω, μακρυνίσκω, πλυνίσκω κττ.

Γίνομαι πλούσιος, εὐπορος: Μὲ τὲς κλειφές ἀρχοντυνίσκει. Μακάρι ν' ἀρχοντύνῃς. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀρχοντένω.

ἀρχός ὁ, Β. Εὐβ. Θεσσ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Μακεδ. κ.ά. — Λεξ. Βλαστ. 387.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀρχός.

1) Ἀρχων, ἡγεμὼν Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Μακεδ.

2) Σύζυγος Β.Εὐβ. Θεσσ. Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.): Ἀσμ.

Ἀρχὸς μὲ τὴν ἀρχόντισσα σὲ μιὰ σκάλα ἀνέβαινε

Ἀργυρᾶδ.

ἀρχυρώτερα ἐπίρρ. ἀμάρι. ἀρχυρώτερα Μακεδ. (Κοζ.)

Ἐκ συμφύρ. τῶν ἐπίρρ. ἀρχύτερα καὶ ὕστερώτερα.

Πρότερον, ἐνωρίτερον: Γιατί δὲ μ' ἔγραψις ἀρχυρώτερα; Τὰ ἔχου τ' ἀγγεῖα ἀρχυρώτερα π' τ' ἰσένα νὰ κρατοῦν ἀράδα. Συνών. ἀρχύτερα, νωρίτερα, πρωτύτερα.

ἀρχύτερα ἐπίρρ. σύνηθ. ἀρχύτερα βόρ. ἰδιώμ. ἀρχύτερις (Ἐβδομ. 6,13,6).

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀρχύτερος. Διὰ τὸν τύπ. ἀρχύτερις πβ. σήμερα-σήμερις, ὕστερα-ὑστερις κττ.

Ἀρχυρώτερα, ὃ ἰδ., ἐνθ' ἀν.: Πάμε μιὰ ὥρ' ἀρχύτερα. Νὰ φτάσωμε μιὰ ὥρ' ἀρχύτερα. Νὰ γλυτώσωμε μιὰ ὥρ' ἀρχύτερα τῇ δουλειᾷ μας. Γιατί δὲν ἦρθες ἀρχύτερα; Νὰ φύγετε ἀρχύτερα. Ἀρχύτερα ἦσαν ἀλλεῶς βαλμένα τὰ ἐπιπλα σύνηθ. Νὰ κινήσουν τὰ πλοῖα μίαν ἡμέραν ἀρχύτερις (Ἐβδομ. ἐνθ' ἀν.)

ἀρχύτερος ἐπίθ. Λεξ. Περίδ. ἀρχυτέρος Θεσσ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀρχή καὶ τῆς καταλ. -τερος.

Πρότερος, πρωτύτερος.

ἀρχωσυμπέθερος ὁ, Πελοπν. (Βρέσθ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρχως, δι' ὃ ἰδ. ἀρχοντας, καὶ συμπέθερος.

Ὁ εὐγενής, ὁ πλούσιος συμπέθερος: Ἀσμ.

Ἀρχωσυμπέθεροι καὶ γραμματικοί,

γιὰ κοντοκαρτερεῖτε | ν' ἀποχαιρετίσω τ' ἀδερφούλ्लι μου.

-**ἄρω** κατάλ. σύνηθ.

Ἐκ ρημάτων προελεύσεως Ἰταλικῆς, οἶον ἀμολλάρω, φουμάρω κττ. ἀπεσπάσθη τὸ -ἄρω ὡς καταλ. παραγωγικῇ.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται ρήματα ἐξ ἐπιθέτων καὶ ρημάτων καὶ ἄλλων μερῶν λόγου, οἶον: *engagé*-ἀγκαζάρω, ἀπολυτὸς-ἀπολυτάρω, ἀπολυῶ-ἀπολυάρω κττ.

ἄρωμα τό, λόγ. σύνηθ. καὶ δημῶδ. Μπόβ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἄρωμα.

Εὐχάριστος ὁσμῇ, μυρωδιά: Γλυκὸ εἶναι τὸ πεπόνι, ἀλλὰ δὲν ἔχει ἄρωμα. Τὰ λουλούδια δὲν εἶναι φρέσκα καὶ τοὺς ἔφυγε τὸ ἄρωμα. || Ποιήμ.

Τῇ ραγισμένῃ του καρδιᾷ νὰ σχίσῃ γιὰ νὰ φύγουν

τῆς νεότητος του τ' ἄρώματα ποῦ δὲ χωροῦν 'ς τὸ μνημα

ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,232.

Τ' ἀγέρι πῆρεν ἄρωμα κι ὁ τόπος πῆρε χρῶμα

ΒΡώτας ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 386.

ἀρωματίζω λόγ. σύνηθ.

Τὸ μεταγν. ἀρωματίζω.

Κάμνω τι ἀρωματῶδες δι' ἀναμειξέως οὐσίας εὐώδους: Καφὲς ἀρωματισμένος μὲ καννέλλα ΓΞενοπ. Μαργαρ. Στέφ. 111.

ἀρώματος ὁ, ΠΓεννάδ. 382 — Λεξ. Βλαστ. 454.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ οὐσ. ἄρωμα.

Τὸ φυτὸν εὐζωμον τὸ ἡμερον (*eruca sativa*) τῆς τάξεως τῶν σταυρανθῶν (*cruciferae*). Συνών. *ρόκα*.

Πβ. *ἄζούματο*.

[**]

ἄρωνία ἡ, Ρόδ. κ.ά. ἄρανία Ρόδ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἄρωνία.

Τὸ φυτὸν ἄρον τὸ Διοσκορίδειον (*arum Dioscoridis*) τοῦ γένους τοῦ ἄρου (*arum*) τῆς τάξεως τῶν ἀρωδῶν (*araceae*) καὶ ἄλλα εἶδη τοῦ αὐτοῦ γένους, τὸ κολοκάσιον τοῦ Διοσκορίδου. Συνών. *βαλανγιά*, *καστανγιά*. [**]

-**ἄς** κατάλ. παραγωγικὴ κοιν. -ἄ Τσακων. Θηλ. -οῦ κοιν. -ἄσα Πόντ.

Ἡ μεταγν. κατάλ. -ἄς, περὶ ἧς ἰδ. WSchulze ἐν Kuhn's Zeit. 33 (1895) 230 κέξ. ESchwyzer Griech. Grammat. 1,461. Πβ. ΓΧατζιδ. MNE 1,420 κέξ. καὶ 2,176 κέξ. ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 1 (1902/3) 133 κέξ. καὶ 9 (1912/3) 34, SPsaltes Grammat. byzant. Chron. 255 κέξ. καὶ SKapsomenakis Voruntersuch. zu einer Gramm. der Papyri 22.

Διὰ ταύτης σχηματίζονται οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ καὶ ρημάτων δηλοῦντα 1) Τὸν φέροντα ἢ φοροῦντα ἢ καθόλου τὸν ἔχοντά τι ἢ τοιοῦτόν τι παραπλήσιον, οἶον: ἀμπέλι-ἀμπελᾶς, ἀποκοίλι-ἀποκοιλᾶς, ἀργαστήρι-ἀργαστηρᾶς, ἄρμενο-ἀρμενᾶς, βρακί-βρακᾶς, καλαμάρι-καλαμαρᾶς, μαχαίρι-μαχαιρᾶς, ποδᾶρι-ποδαρᾶς κττ. 2) Τὸν ἔχοντά τι ἢ ὄντα τι καθ' ὑπερβολήν, οἶον: ἀφτί-ἀφτιᾶς, γλῶσσα-γλωσσᾶς, δόντι-δοντιᾶς, μάτι-ματιᾶς, μύτη-μυτιᾶς, παλληκᾶρι-παλληκαρᾶς, χεῖλη-χειλᾶς κττ. 3) Τὸν τρώγοντα καὶ ἐν γένει ἀγαπῶντά τι καθ' ὑπερβολήν, οἶον: ἀλάτι-ἀλατιᾶς, ἄντερο-ἀντερᾶς, γυναικα-γυναικᾶς, κρέας-κρεατιᾶς, μακαρόνι-μακαρονᾶς, φαεῖ-φαγᾶς κττ. 4) Τὸν πωλοῦντά τι, οἶον: ἀλάτι-ἀλατιᾶς, ἀλεύρι-ἀλευρᾶς, ἀπίδι-ἀπιδᾶς, γάλα-γαλατιᾶς, κάστανο-καστανᾶς, ξύλο-ξυλᾶς, τυρί-τυρᾶς, ψωμί-ψωμᾶς κττ. 5) Τὸν κατασκευάζοντά τι, οἶον: ἀλεύρι-ἀλευρᾶς, ἀμάξι-ἀμαξᾶς, ἀρίδα-ἀριδᾶς, καθρέφτης-καθρεφτιᾶς, κανάτι-κανατιᾶς, μετάξι-μεταξᾶς, πάπλωμα-παπλωματιᾶς, πηγᾶδι-πηγαδᾶς κττ. 6) Τὸν καθόλου ἀσχολούμενον, τὸν ὄντα συχνὰ περὶ τι, οἶον: ἀλάτι-ἀλατιᾶς, ἄλογο-ἀλογᾶς, ἀμάξι-ἀμαξᾶς, ἀμπέλι-ἀμπελᾶς, ἀξινάρι-ἀξιναρᾶς, ἀπόχη-ἀποχᾶς, ἀρκούδα-ἀρκουνδᾶς, πέτρα-πετρᾶς, σφουγγάρι-σφουγγαρᾶς κττ. 7) Τὸ ὄργανον, οἶον: ἀρμέγω-ἀρμεγᾶς.

-**ας** κατάλ. παραγωγικὴ κοιν.

Ἐκ τῆς μεγεθ. καταλ. -α, δι' ἣν ἰδ. -ος, προσθήκη τοῦ δηλωτικοῦ τοῦ ἄρσεν. γένους -ς.

Διὰ ταύτης σχηματίζονται οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν δηλοῦντα 1) Τὸν ἔχοντα εἰς μέγαν βαθμὸν τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης σημαινόμενον, οἶον: δόντα-δόντας, κεφάλα-κεφαλᾶς, κοιλάρα-κοιλάρας, πανταλόνι-πανταλόνας, ποδᾶρα-ποδαράς, σαχλαμάρα-σαχλαμαράς κττ. 2) Τὸν ὁμοιάζοντα πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης σημαινόμενον, οἶον: ἀρσενικούλλι-ἀρσενίκουλλας, κολοκύθα-κολοκύθας, σανίδα-σανίδας, σταφίδα-σταφίδας, χουλιᾶρα-χουλιᾶρας, ψαλίδα-ψαλίδας κττ.

ἄς μόρ. παρακλυσματικὸν κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καπ. (Συνασσ. κ.ά.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἄς Καπ. Μακεδ. (Κοζ.) ἄ Καπ. Τσακων. ἔς Χίος (Μεστ.) 'ς Καπ. Κάφρ.

